

ЦРЖС Вх № 64/07.02.2019

РЕЦЕНЗИЯ

на дисертационния труд на Ирена Илиева Димитрова, докторант на самостоятелна подготовка на обучение към катедра „Мениджмънт и история на спорта“ на Национална спортна академия „Васил Левски“ за присъждане на образователната и научна степен „Доктор“

Тема: „Модел за взаимодействие между образователни институции, местна власт и неправителствен сектор при реализиране на спортни дейности в условията на децентрализация“

Професионално направление: 7.6. Спорт.

Научна специалност: „Теория и методика на физическото възпитание и спортната тренировка (вкл. Методика на лечебната физкултура)“

Научен ръководител: доц. Иван Петков Сандански, доктор

Рецензент: проф. Петър Александров Банков, доктор

1. Биографични данни, образователна и професионална квалификация на докторанта

Ирена Илиева Димитрова е родена на 13.11.1968 г. в гр. Варна. Последователно завършва: немска езикова гимназия „Г. Милев“, гр. Добрич (1987); ОКС „Магистър“ в СУ „Св. Климент Охридски“ (1994) – специалност социална педагогика; втора специалност „Журналист-кореспондент (1994) в СУ „Климент Охридски“; следдипломна квалификация – Клинична и консултативна психология – СУ „Климент Охридски“ (1998).

Трудовата и професионалната ѝ дейност включва: педагог-психолог (22 СОУ „Г. С. Раковски“ – гр. София), 1995–2006 г.; ръководител на екип (район „Триадица“, гр. София), 2003–2006 г.; психолог-консултант (Психологически консултативен кабинет – район „Триадица“ – гр. София), 2001–2006 г.; директор на Дирекция „Превенция,

интеграция, спорт и туризъм” (Столична община) – направление „Култура, образование и превенции на зависимости”, от 2006 г.

Ирена Димитрова е участвала в национални, регионални и международни квалификационни курсове за професионално обучение по теми, свързани с: превенция на зависимости; публична администрация; здравно образование; като координатор, ръководител и експерт в реализацията на общински, национални и международни проекти свързани с: превенция на насилието и агресията; образованието; административен капацитет; европейски образователни програми. По тези теми има публикации и участва в национални и международни конференции.

Владее немски, английски и руски език.

Прави впечатление активната и разнообразна обществена дейност на докторанта, вкл.: зам.-председател на Съвет за безопасност на движението на децата в София; секретар на Консултативен съвет „Децата на София”; член на Управителен съвет на БЧК; член на Консултативен съвет по образование на Столична община; лектор в: ОКС „Магистър” по програмата „Младежки дейности и спорт” на НСА „Васил Левски”; обучението на студенти в ОКС „Бакалавър” и „Магистър” по програмата „Спортен мениджмънт” (в частта на мениджърската практика); участва в проектиране на политиката, структурата и програмирането на управлението и развитието на физическото възпитание и спорта на Столичната община (като организатор, автор консултант, член на екип и координатор).

Ирена Димитрова притежава много добра образователна и професионална подготовка, съчетана с разнообразна и активна обществена дейност в областта на публичната администрация, образованието, физическото възпитание и спорта.

2. Актуалност, структура, съдържание, специфика и реализация на дисертационния труд

Актуалността и непреходното значение на дисертационния труд като съвременна тема в областта на теорията и научно-приложната дейност са свързани с управлението и развитието на физическото възпитание и спорта в частта на: „Главната цел на физическото възпитание и спорта „подобряване на здравето и физическото развитие на нацията“; на прилагане на основния принцип – „Взаимодействие и съгласуване на усилията на държавните и обществените институции за изграждане и ефективно функциониране на системата за физическо възпитание и спорт“.

Дисертационният труд на Ирена Димитрова е разработен в четири взаимосвързани глави: Теоретични и научно-приложни аспекти на дисертационния труд; Постановка на проблема (1); Методологични аспекти и характеристика на научното изследване (2), Анализ на резултатите (3); Изводи и препоръки (4). Трудът включва: 248 стандартни страници, от които 4 приложения (анкетни карти) – 15 таблици и 46 фигури. С анализ и позиция на автора са ползвани и отразени прецизно в съдържанието на дисертационния труд 132 литературни и документални източника (74 на кирилица и 58 на латиница).

Сполучливо са формулирани: методологията и работната хипотеза, целта и задачите, подходите и методите на изследването (системен, социологически, анкетен, концептуален модел, количествени, контент-анализ, математико-статистически и др.). Спазени са изискванията за стандарти при стилово и техническо оформление на труда.

В съответствие с възприетата методология е формулирана главната цел на дисертационния труд – „Да се проектира, обоснове и анализира модел и механизми за създаване на ефективна среда и условия за осъществяване на спортни дейности и програми сред

подрастващите в условията на децентрализация на публично-обществения сектор и в контекста на европейските принципи и политики за устойчиво местно развитие". За реализиране на целта са поставени за изпълнение в логическа обоснованост, последователност и взаимна връзка 5 научноизследователски задачи.

Сравнително големи са параметрите (в количествен и качествен аспект) на проектираните и реализираните във взаимна връзка анкетни изследвания (общо 4). В тях участват: 3033 ученици от 128 училища (по проект „Децата на София“) в начален, прогимназиален и гимназиален етап на обучение; 2130 родители на деца от 117 училища; 175 ученици в гимназиален етап на обучение, участници в Ученическите игри през учебната 2011/2012 г.

Компетентно, в детайли е представено съдържанието на глава първа на дисертационния труд. (с. 4–67) Докторантът разкрива убедително в теоретичен и научно-приложен аспект: принципите на партньорството, координацията и децентрализацията на управлението на спортните дейности; автономността на структурата на образователните, публичните и обществените звена; управлението на ресурсите на физическото възпитание и спорт; спецификата на функционирането на държавната и местната власт в условията на децентрализация; политиката, стратегията, социалните функции и програмите на съвременната образователна институция; тенденциите в управлението на физическото възпитание и спорта в условията на общината; спортните клубове като субекти на междуинституционално партньорство; същността, спецификата, механизмите и устойчивостта при формиране на междуинституционални взаимодействия (в мрежа). По същество изложените аспекти могат да се оценят като принос, т.е. представяне на теоретични знания с възможности за приложение в социалната политика на управлението и развитието на физическото възпитание и спорта на общинско равнище.

Ирена Димитрова предлага иновационен модел – „Основни области за постигане на социална промяна на индивидуално, групово и институционално ниво чрез участие в спортни дейности”, вкл. основни структурно-функционални елементи, в детайли: цел; движещи фактори на промяна; основни области за развитие и търсене на промяна; основни ефекти на промяната (фиг. 4).

В глава трета на дисертационния труд – „Анализ на резултатите”, са анализирани комплексни, разностранни и във взаимна връзка резултати от изследванията, вкл.: технология на управлението на спортни дейности и реализацията на политика в местното самоуправление; иновационен с възможности за приложение в социалната практика модел – „Основни приоритети, механизми и ефекти при реализацията на Стратегията за развитие на физическото възпитание и спорта в Столична община – 2006/2010 г.” (табл. 4); ретроспективен и диагностичен анализ на приоритетни области, политика, стратегия, проекти, структура, функции, технологии и механизми на управлението и развитието на физическото възпитание и спорта в Столична община (табл. 6, 7, 8; фиг. 8, 9, 10), вкл. на човешките ресурси, финансовото осигуряване, спортната инфраструктура и нейното рационално използване в условията на училищата; диагностичен анализ на участието на: ученици от столичните училища в Ученическите игри, вкл. във формите на социално включване и в доброволчески спортни дейности (табл. 9, 10; фиг. 11, 12, 13, 14, 15, 16); ученици и родители в проекта „Децата на София” (табл. 11); проектирани са: „Модел на фактори и механизми за реализация на устойчиво развитие и социална промяна чрез извънкласни и извънучилищни дейности” (табл. 12); иновационен „Модел на ключовите фактори и нива на взаимодействие за повишаване броя, обхвата и качеството на спортуващите в системата на детските градини и училищата” (фиг. 42).

3. Приноси на дисертационния труд

1. Създадена е теория, предоставяща нови знания в областта на управлението и развитието на физическото възпитание и спорта в условията и спецификата на Столична община.

2. Като методология, подход, ползван научен инструментариум дисертационният труд е първи сполучлив опит с постигнати значими резултати в търсене на алтернативи за оптимизиране на взаимодействието между образователни институции, местна власт и неправителствен сектор при реализиране на програмни спортни дейности в условията на децентрализация.

3. Проектирани, изследвани и е доказана ефективността на основни структурно-функционални елементи на управлението и развитието на физическото възпитание и спорта: децентрализация; партньорство; самоуправление; демократичност; комуникационна стратегия; технология и механизми; европейски принципи за управление в публично-обществения сектор; ресурсно осигуряване; междусекторни политики; индикатори за влиянието на фактори във вътрешната и външната среда на системата.

4. Проектирани с алтернативи за приложение структурно-функционални модели за взаимодействие между образователни институции, местна власт и неправителствен сектор при реализиране на спортни дейности в условията на децентрализация, вкл. модели за: основни области за постигане на социална промяна; приоритети, дейности, механизми и ефекти при реализация на стратегия и програма за развитие на физическото възпитание и спорта; фактори и механизми за устойчиво развитие и социална промяна; ключови фактори, нива и параметри на междуинституционално взаимодействие.

Изводите, препоръките и приносите са компетентно формулирани. Те отразяват прецизно резултатите от изпълнението на целта и задачите на изследването.

Авторефератът представя коректно, в съответствие структурата и съдържанието на дисертационния труд.

По-голяма част от направените критични бележки и препоръки на вътрешнокатедрното обсъждане на дисертационния труд са отразени в окончателния му вариант за публична защита.

Към докторанта си позволявам да поставя един въпрос – Какви следва да бъдат подходът, технологията и механизмите за по-висока активност и увеличаване на ролята на спортните клубове в гр. София (повече от 900) в процеса на оптимизиране на взаимодействието между образователните институции, местната власт и неправителствения сектор в условията на децентрализация, т.е. за интензивно развитие на физическото възпитание и спорта в столицата? В тази връзка и препоръка – в бъдеще да продължат теоретичните и научно-приложните изследвания, свързани с децентрализация на управлението и развитието на физическото възпитание и спорта, в съответствие със спецификата на Столична община, вкл. да бъдат проектирани препоръчителни модели за управление на физическото възпитание и спорта в отделните райони, както и включване на органите на здравеопазването и на бизнеса (компании, фирми) в системата на партньорство.

Отделни части по темата на дисертационния труд са публикувани в 4 научни издания (от които 2 в НМС „Спорт и наука“). Докторантът е участвал с доклади в научни конференции.

Спазена е процедурата за подготовка на докторанта, разработката и представянето на дисертационния труд за публична защита. Тя е на основание чл. 12, ал. 5 от Закона за развитие на академичния състав на Република България (ЗРАСРБ), във връзка с чл. 28, ал. 2 от Правилника за прилагане на ЗРАСРБ, във връзка с чл. 48, 49, 50 от Наредбата за придобиване на образователната и научна степен „Доктор“ на НСА „Васил Левски“.

4. Заключение

Дисертационният труд е лично дело и на усилията и амбициозността на Ирена Димитрова. Той е в резултат на научната и професионалната ѝ подготовка; реализираната в продължение на 7–8 години специфична дейност в Столична община в областта на политиката, стратегията и програмирането на физическото възпитание и спорта.

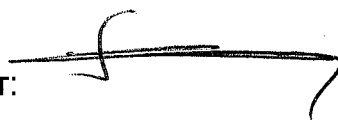
Гореизложеното ми дава достатъчно аргументирано основание с убеденост да предложа на членовете на научното жури да оценят положително качествата на дисертационния труд на Ирена Димитрова на тема „Модел за взаимодействие между образователни институции, местна власт и неправителствен сектор при реализиране на спортни дейности в условията на децентрализация”.

Предлагам на Ирена Илиева Димитрова да бъде присъдена образователната и научна степен „Доктор” в професионално направление 7.6 „Спорт”, научна специалност: „Теория и методика на физическото възпитание и спортната тренировка (вкл. Методика на лечебната физкултура)”.

14.01.2013 г.

София

Рецензент:

/проф. Петър Александров Банков, доктор/